PÄIVÄKOTI Runokerä

Toimintasuunnitelma

2026-2027

Toimintasuunnitelma

Päiväkoti: Päiväkoti Runokerä

Valmis toimintasuunnitelma on käsitelty: 9.9.2026

Yksikön toimintasuunnitelma on esitelty huoltajille: 9.9.2026

Päiväkodin johtaja: Jonna Suokas

040-9052243 jonna.suokas@runokera.fi

Päiväkodin apulaisjohtaja: Mia Korhonen

Mia.korhonen@runokera.fi

Esiopetusvastaavat:

sanna.kanniainen@runokera.fi

Esiopetuksen toiminta-aika: ma-pe 9.00-13.00

Sisällys (1/2)

1. Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimenä: Arvot
2. Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimenä: Vastuun jakautuminen päiväkodissa
3. Kasvu ja oppiminen: Lasten kielellinen kehitys
4. Kasvu ja oppiminen: Tunne- ja vuorovaikutustaidot, turvataidot
5. Kasvu ja oppiminen: Leikki
6. Kasvu ja oppiminen: Laadukas ja yhdenvertainen varhainen tuki varhaiskasvatuksessa
7. Hyvinvointi ja osallisuus: Yleiset
8. Hyvinvointi ja osallisuus: Liikkuminen
9. Hyvinvointi ja osallisuus: Kulttuuri

Sisällys (2/2)

10. Kestävä kehitys
11. Kansainvälisyys
12. Digitalisaatio
13. Yhtenäinen kasvun ja opin polku
14. Esiopetuksen lukuvuosisuunnitelma
    1. Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuen järjestäminen ja yhteistyön toteutus
    2. Päiväkodin johtajan vastuut tuen toteuttamisessa
    3. Ryhmäkohtaisten tukimuotojen suunnittelu, toteutus ja arviointi
    4. Opiskeluhuolto esiopetuksessa
15. Muut päiväkodin toimintavuotta koskevat asiat
16. Arviointi

1. Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimenä: Arvot

- **Rohkeus** näkyy meillä… päivittäisessä arjessa. Kannustamme ja rohkaisemme lapsia ja aikuisia olemaan oma itsensä, hyödyntämään omia vahvuuksiaan sekä tuomaan omia mielipiteitään esille. Rohkeus näkyy myös uusien asioiden kokeilemisena, tutkimisena ja oppimisen ilona. Meillä on turvallinen ja rauhallinen ympäristö harjoitella arjen taitoja.
- **Reiluus** näkyy meillä… siten, että päiväkodissamme jokaista kuunnellaan tasapuolisesti ja otamme kaikkien osapuolien näkemyksen huomioon. Huolehdimme toisistamme sekä ylläpidämme yhdenvertaisuutta. Lasten vahvuudet, kiinnostuksen kohteet sekä tuen tarpeet huomioidaan toiminnassamme. Epäasialliseen käytökseen puututaan heti.
- **Vastuullisuus** näkyy meillä… kestävän tulevaisuuden periaatteina (olemme Vihreä Lippu päiväkoti). Päiväkodissamme sitoudumme hyviin tapoihin, yhdessä sovittuihin toimintamalleihin ja käytänteisiin. Tuemme lapsia ottamaan vastuuta itsestään, toisista ja ympäristöstä ikä- ja kehitystason mukaisesti.

1. Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimenä: Arvot

- Päiväkodin omien arvojen ja toiminta-ajatuksen mukaan lapsen etu ja tarpeet ovat kaiken toimintamme lähtökohtana: kuuntelemme, kohtaamme ja huomioimme lapsen yksilönä kiinnittäen huomiota lapsen vahvuuksiin. Haluamme luoda lapselle turvallisen polun, jolla itsetunto vahvistuu, ja jolla lapsi saa varmuutta toimia sekä lapsi oppii näkemään itsensä tärkeänä.

- Vaalimme kiireetöntä arkea ja mahdollistamme sen toteuttamalla pienryhmäpedagogiikkaa ryhmäkohtaisesti ja joustavasti arjen eri tilanteissa; esimerkiksi aamupäivän toiminnassa sekä siirtymätilanteissa porrastaen, huomioiden lasten erilaiset tarpeet sekä kehitystason. Arkeemme kuuluu aktiivinen liikkuminen, ulkoilu ja lähiluonnon hyödyntäminen.

- Henkilöstömme myönteinen työilmapiiri edistää työhyvinvointia sekä lasten hyvinvointia ja oppimista. Työilmapiiriä edistää työntekijöiden halu kokeilla uutta, työkavereiden arvostaminen ja halu hyödyntää vahvuuksia. Teemme työtä arjessa yhteisönä, auttaen yli ryhmärajojen sekä tehden yhteistyötä muiden ryhmien kanssa.

- Avoin ja aktiivinen yhteistyö huoltajien kanssa on meille tärkeää, vaalimme ja kehitämme sitä. Näemme yhteistyön huoltajien kanssa kokonaisuutena eikä yksittäisinä tapahtumina. Haluamme suunnitella, toteuttaa ja arvioida toimintakulttuuria jatkuvasti yhdessä huoltajien, lasten ja henkilökunnan kanssa.

2. Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimenä: Vastuun jakautuminen päiväkodissa

- Päiväkodin yrittäjä, johtaja ja apulaisjohtaja muodostavat päiväkotimme pedagogisen johtotiimin. Johtotiimin tehtävänä on varmistaa koko päiväkodin osalta, että lapsiryhmissä toimitaan sovittujen periaatteiden ja toimintatapojen mukaisesti. Johtotiimi huolehtii osaltaan lapsiryhmien rakenteista, henkilöstön hyvinvoinnista ja arjen sujuvuudesta.
- Päiväkodissamme johtajuutta on myös jaettu ja johtaminen on useamman kuin yhden henkilön tai johtoryhmän vastuulla. Yhteisöllisen johtajuuden kautta hyödynnämme henkilöstömme erilaisia vahvuuksia ja taitoja yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Jokainen työyhteisön jäsen toimii myös ”sensorina”, joka tarkkailee ympäristön muutoksia ja kaikilla työyhteisössä on mahdollisuus vaikuttaa päätöksentekoon.
- Varhaiskasvatuksen opettajat kokoontuvat viikoittain yhteiseen pedatiimiin, suunnittelemaan, arvioimaan ja kehittämään päiväkodin pedagogista toimintaa. Opettajilla on myös pedagoginen vastuu ja he vastaavat ryhmän toiminnan suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista sekä vasujen ja leops keskustelujen toteutumisesta lapsiryhmissä.

2. Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimenä: Vastuun jakautuminen päiväkodissa

- Jokaisella tiimillä on viikoittain tiimipalaveri, jossa keskitytään oman lapsiryhmän pedagogiikkaan, toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin.
- Kerran viikossa käydään koko talon yhteinen palaveri, jossa käydään läpi koko taloa koskevat asiat.
- Työhyvinvointitiimi (Tyhy) huolehtii henkilöstön työhyvinvointiin liittyvistä asioista yhdessä yrittäjän ja päiväkodin johtajan kanssa.
- Jokaisella henkilöstöstä on talossamme vastuualue, josta hän huolehtii toimintavuoden aikana ja meillä on erilaisia tiimejä eri aihealueiden ja arjesta esiin tulleiden tarpeiden mukaan, esim. pihatiimi, turvallisuustiimi, Kestu/Kulttuuri/Vihreä lipputiimi jne.

3. Kasvu ja oppiminen: Lasten kielellinen kehitys

- Lapsen kielellinen kehitys vahvistuu arjen tilanteissa, leikissä ja vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Kun lapsi kohdataan yksilönä, häntä kuunnellaan ja hänen ajatuksensa otetaan vakavasti. Myönteinen ja kannustava palaute vahvistaa lapsen rohkeutta käyttää kieltä ja kun lapsi oppii kieltä, hän oppii kertomaan ajatuksistaan, tunteistaan ja siitä, mitä haluaa. Meidän tehtävänä on tukea lasten kielellisten taitojen ja valmiuksien kehittymistä olemalla läsnä, kuuntelemalla ja keskustelemalla lasten kanssa.

- Meillä jutellaan paljon lasten kanssa, nimeämme asioita, sanoitamme arkea ja käytämme keinoina myös lauluja, loruja sekä suujumppaa. Kuvat ovat aktiivisessa käytössä jokaisessa ryhmässämme puheen ja kielenkehityksen tukena. Jokaisesta ryhmästä löytyy kuvitettu viikko-ohjelma, päiväjärjestys, sekä kuvia leikkiin liittymisen tueksi. Kuvitamme oppimisympäristöjä esim. aakkoset löytyvät isompien lasten ryhmien seiniltä. Käytämme kuvia arjen toimissamme mm. pukemiskuvat ja ”ensin-sitten-sitten” kuvat tai hetkessä pikapiirtämistä. Hyödynnämme myös rooli- ja mielikuvitusleikkejä, osallistumme leikkiin sekä mallinnamme selkeää ja rikasta kieltä. Huomioimme monilukutaidon toimintamme suunnittelussa. Harjoittelemme monilukutaitoa arjen tilanteissa monipuolisesti tutkimalla tulkitsemalla ja tuottamalla erilaisia viestejä, kuvia, ääniä, tekstejä ja symboleja. Nimeämme asioita, opettelemme erilaisia käsitteitä ja kehitämme oppimisympäristöjä. Hyödynnämme myös tukiviittomia ja tavoitteena on oppia niiden käyttöä lisää.

3. Kasvu ja oppiminen: Lasten kielellinen kehitys

- Kirjat ovat esillä ryhmissämme houkuttelevasti ja luemme lasten kanssa säännöllisesti. Henkilöstö lukee monipuolisesti erilaisia ikätason mukaisia kirjoja tai kuuntelemme äänikirjoja. Meillä on lapsille tarkoitettuja opetuksellisia kirjoja, joita luetaan vain aikuisen kanssa ja myös kirjoja, joita lapset voivat katsella ja lukea itsenäisesti. Kirjat ovat mukana arjen eri tilanteissa, myös ulkona tai vaikkapa vessassa luetaan muun toiminnan ohessa.

- Esiopetusryhmän yhteydessä on päiväkodin omat kirjakaapit, joista saamme vaihtelevaa luettavaa ryhmiin. Käytämme säännöllisesti kirjaston palveluita kuten kirjastoautoa ja ”etäsatuhetkiä” sekä vierailemme lähialueen kirjastossa lainaamassa kirjoja päiväkodille. Lapset saavat lainata heille itselleen mielenkiintoisia kirjoja.

- Esiopetuksessa tutkimme kieltä yhdessä lasten kanssa ja rohkaisemme heitä ilmaisemaan itseään leikin ja toiminnan kautta (puhumalla, kirjoittamalla ja lukemalla). Tallennamme lasten omia tarinoita, ajatuksia ja viestejä. Lukutoukka vierailee niin ryhmissä kuin lasten kotona innoittamassa lukemiseen ja kirjojen hyvään ja kestävään kohteluun.

- Eskarissa on käytössä Eskariretki- kirjasarja, jonka tarinat ja tehtävät kulkevat matkassa koko esiopetusvuoden ajan. Eskarissa on myös lukuhöperö- toimintaa ja kaikissa ryhmissä pidetään oman kirjan päiviä sekä tuodaan esille yhdessä lukemisen tärkeyttä myös perheille.

4. Kasvu ja oppiminen: Tunne- ja vuorovaikutustaidot, turvataidot

- Sosiaaliset taidot karttuvat vain sosiaalisissa tilanteissa, eli arjen tilanteissa rutiineissa ja leikeissä. Siksi rohkaisemme lapsia leikkimään erilaisten kavereiden kanssa sekä harjoittelemme yhteisten pelisääntöjen avulla toisten tunteiden ja tarpeiden huomioimista.

- Tunne- ja turvataitoja käsitellään joka ryhmässä satujen, leikkien ja tunnekuvien kautta. Autamme lapsia näyttämään ja sanoittamaan omia tunteitaan, sekä harjoittelemme tunteidensäätelyä yhdessä. Harjoittelemme myös toisten huomioimista, kuuntelemista ja vuorottelua. Aikuiset mallintavat omalla toiminnallaan ja sanoittamalla, miten tunteita voi ilmaista. Tuemme lasta ystävälliseen ja toisia kunnioittavaan vuorovaikutukseen. Käytämme harjoittelun tukena Tunne- ja turvataitokasvatuksen tukimateriaalia ja kirjoja mm. Fanni, Molli, Miu, Ympyräiset. Tuemme ristiriitatilanteiden ratkaisemista keskustellen ja ohjaten. Luomme turvallisen ja hyväksyvän ilmapiirin, jossa lapsi uskaltaa puhua, ilmaista itseään ja pyytää apua.

- Ryhmiemme toiminnassa korostuu erityisesti toimintakauden alussa ryhmään ja toisiin tutustuminen erilaisten leikkien ja laulujen avulla. Toimintakauden aikana pidetään myös tunnetaitokerhoja.

- Toimimme joustavasti erilaisissa pienryhmissä, mikä mahdollistaa lasten yksilöllisen huomioimisen ja aktiivisen osallistumisen. Pienryhmässä lapsen on helpompi tulla kuulluksi ja kohdatuksi, harjoitella vuorovaikutustaitoja sekä osallistua toimintaan omista lähtökohdistaan käsin. Aikuisella on myös paremmat mahdollisuudet tukea kielellistä kehitystä, ohjata leikkiä ja havainnoida lasten tarpeita pienemmän ryhmän kanssa. Pienryhmissä toimiminen tukee myös esiopetuksessa työrauhaa, keskittymistä sekä yhteisöllisyyden rakentumista.

4. Kasvu ja oppiminen: Tunne- ja vuorovaikutustaidot, turvataidot

- Kannustamme lapsia kokeilemaan asioita ja opetamme oman esimerkin kautta, ettei virheitä tulisi pelätä, sillä ne ovat tärkeä osa oppimista.
- Opetamme lapsia tunnistamaan turvallisia ja turvattomia tilanteita (turvallisessa tilanteessa lapsi tietää että saa apua ja häntä kuunnellaan). Vahvistamme lapsen kehon ja uimapukurajojen kunnioittamista, harjoittelemme sanomaan mielipiteemme ja tarvittaessa ”ei” (esim. lapsi saa sanoa, ettei halua osallistua johonkin leikkiin ja sitä kunnioitetaan).
- Teemme lasten kanssa yhteisiä sääntöjä esim. ryhmän omat ja pihasäännöt ja perustelemme miksi säännöt ovat olemassa (esim. turvallisuuden vuoksi). Teemme erilaisia turvallisuuskävelyjä yhdessä lasten kanssa sisä- ja ulkotiloissa ja harjoittelemme ”Pöllöt pesään” turvallisuusleikkiä. Harjoittelemme turvallista liikkumista lähiympäristössä viikoittaisilla retkillä.
- Harjoittelemme lasten kanssa myös digiturvataitoja ikätason mukaisesti. Eskarissa tuemme lasten valmiuksia toimia turvallisesti digitaalisissa ympäristöissä yhdessä aikuisen kanssa.

5. Kasvu ja oppiminen: Leikki

- Pidämme leikkiä tärkeimpänä oppimisen välineenä, sillä leikki on lapselle luontainen tapa oppia ja toimia. Jokaisessa ryhmässä panostamme leikkitaitojen harjoitteluun. Nojaamme ajatukseen ”Leikki on oppimista ja oppiminen on leikkiä”. Leikin kautta lapsi harjoittelee sosiaalisia taitoja, kieltä, mielikuvitusta, tunteiden ilmaisua sekä säätelyä.
- Pienissä ryhmissä toimiminen on olennainen osa toimintaamme, sillä se mahdollistaa leikkirauhan ja pitkäkestoisen leikin. Pitkäkestoista leikkiä, eli leikin jatkuvuutta, lapsen motivaatiota ja sitoutumista leikkiin tuetaan myös aikuisen tuella. Aikuinen havainnoi, ohjaa ja tukee leikin etenemistä sekä auttaa lapsia sopimaan yhteisistä säännöistä.
- Suunnittelemme erilaisia leikkiprojekteja, jossa tuetaan leikkiin kiinnittymistä ja aikuiset auttavat, että leikki pysyy yllä. Lapsen kehityksestä ja iästä riippuen aikuisen rooli leikissä vaihtelee mahdollistajasta tukemiseen ja saatavilla oloon. Aikuiset jakaantuvat leikkitiloihin, mallintavat, sanoittavat ja opettavat leikkiä sekä leikkivät mukana. He myös havainnoivat, ja dokumentoivat leikkiä ja arvioivat sekä reflektoivat myös omaa toimintaansa leikissä.
- Kehitämme leikkiympäristöjä (myös piha ja retkialueet) lasten toiveiden, mielenkiinnon kohteiden ja lasten tarpeiden mukaan. Lapset ovat mukana suunnittelemassa ja rakentamassa leikkiympäristöjä henkilöstön kanssa. Käytössä on kuvitetut leikkitaulut, leikinohjaustaulut sekä kuvat leikeille ja leikkipaikoille niin sisällä kuin ulkona. Jaamme leikkialueita myös tilojen sisällä esim. patjojen avulla. Lapset ja aikuiset huolehtivat yhdessä, että leikkipaikat ovat selkeitä, innostavia, siistejä sekä kuvin ohjattuja, jotta jokaisella on mukava tulla leikkiin.

5. Kasvu ja oppiminen: Leikki

- Pidämme säännöllisesti leikkiviikkoja, jolloin toiminnan keskiössä on leikki. Leikkiessä opimme mm. eläytymistä, keskittymistä, ystävyyttä, joustavuutta, luovuutta, iloa, ristiriitojen selvittelyä, kommunikointia, tasa-arvoisuutta, tilan hahmotusta, huomaavaisuutta, irrottelua, hieno- ja karkeamotoriikkaa, jakamista, kehon hahmottamista, ongelmanratkaisutaitoja, itsehillintää ja mielikuvituksen käyttöä.
- Panostamme samanikäisten lasten osalta myös yli ryhmärajojen tutustumiseen ja leikin tukemiseen järjestämällä yhteistä toimintaa, jotka mahdollistavat vanhojen ystävyyssuhteiden säilymisen tai uusien syntymisen, eli osallisuutta ja yhteenkuuluvuuden tunnetta koko päiväkodissa ryhmästä riippumatta.
- Avaamme huoltajillekin leikin merkitystä ja pedagogista sisältöä: mitä on tehty ja miksi, sekä mitä leikissä on harjoiteltu.

6. Kasvu ja oppiminen: Laadukas ja yhdenvertainen varhainen tuki varhaiskasvatuksessa

- Olemme sopineet yhteisistä vuorovaikutuksen pelisäännöistä ja toimintatavoista myönteisen työilmapiirin ja lasten hyvinvoinnin varmistamiseksi. Lapsen ja aikuisen välinen vuorovaikutus on kirjattu myös päiväkotimme toiminta-ajatukseen ja arvoihin. Aikuinen kohtaa lapsen lempeästi lapsen tasolla (lempeät kädet, lempeä ääni, lasta katsotaan silmiin). Aikuinen on turvallinen ja puuttuu asioihin, jotka aiheuttavat lapselle turvattomuutta. Kohtaamme toiset työntekijät ja huoltajat ja muut aikuiset arvostavasti. Kaikkia kohdellaan yhdenvertaisesti ja ystävällisesti.
- Lapsen ei tarvitse muuttua, vaan kohtaamme lapsen yksilönä kiinnittäen huomiota lapsen vahvuuksiin. Lapsen tuen tarpeisiin vastaamme aikuisen tuella, muokkaamalla toimintatapojamme ja ympäristöä lasta tukevaksi. Yleisen tuen keinot mm. pienryhmätoiminta, arjen rytmittäminen, ohjeiden kuvittaminen (kuvat), tukiviittomat ja ohjeiden pilkkominen ovat käytössä kaikissa ryhmissä lasten oppimisen, motivoinnin, sosiaalisten tilanteiden sekä itseohjautuvuuden tukena. Suunnittelemme ja arvioimme tuen toteutumista mm. ryhmävasun ja pedagogiikan tsekkauslistan avulla.
- Havainnoimme lasten kasvun, kehityksen ja oppimisen tuen tarpeita arjessa yhdessä huoltajien kanssa, painopiste on ennakoivassa ja varhaisessa tukemisessa. Lapsi saa tukea heti kun tarve ilmenee ja tukea lisätään tarpeen mukaan. Tuki on jokapäiväistä toimintaa, jota toteutetaan joustavin järjestelyin lapsen omassa ryhmässä ja se perustuu lapsen yksilöllisiin tarpeisiin.

6. Kasvu ja oppiminen: Laadukas ja yhdenvertainen varhainen tuki varhaiskasvatuksessa

- Voimme lasten tuen asioissa konsultoida varhaiserityisopettajaa (Veo) ja hän käy päiväkodilla säännöllisesti. Myös huoltajille kerrotaan veon toimenkuvasta ja miten häneen voi olla yhteydessä. Veo on aktiivisesti mukana tuen järjestämiseen liittyvissä asioissa ja monialaisia asiantuntijaryhmiä kootaan tarpeen mukaan.
- Tiedotamme vanhempia saatavilla olevista perheiden tukipalveluista mm. neuvolan yhteistyön kautta. Päiväkodilla käytetään Lapset puheeksi –keskustelumallia ja henkilöstö on koulutettu menetelmän käyttöön.
- Siirtymävaiheissa ryhmästä toiseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen varmistamme tiedonsiirron yhteistyöllä tulevan varhaiskasvatus- tai esiopetusryhmän kanssa, sekä kirjaamalla lapsen kasvua ja kehitystä tukevia tietoja Vasuun. Vahvaa tiedonsiirtoa toteutetaan samoin periaattein myös esiopetuksesta alkuopetukseen (kts. Esiopetuksen lukuvuosisuunnitelma alla).

6. Kasvu ja oppiminen: Laadukas ja yhdenvertainen varhainen tuki varhaiskasvatuksessa

Meille tärkeitä tuen muotoja ja järjestelyjä

- Tuki tuodaan lapsen luo ryhmään veon ja huoltajien kanssa sovitussa muodossa. Tuki rakennetaan yhtenäiseksi kokonaisuudeksi (ei irrallisia yksittäisiä tukitoimia)
- Aikuisen antama tuki (ryhmän oma aikuinen, avustaja, veon osa-aikainen opetus)
- Ympäristön antama tuki (tilojen ja toiminnan muokkaus lasta tukevaksi esim. pienryhmätoiminta)
- Apuvälineet (esim. kuvat, kuulokkeet, aistilelut)
- Lisäksi Oulun kaupungin mahdollisesti myöntämän lisäresurssin (korotettu palveluseteli) myötä ryhmäkoon pienennys tai avustavan henkilön palkkaus
- Annettavaan tukeen voidaan ajatella myös sisältyvän henkilöstön täydennyskoulutusta, jota pyritään järjestämään kohdennetusti tarpeiden mukaan
- Tukea arvioidaan säännöllisesti ja sitä voidaan lisätä tai vähentää tarpeen mukaan

7. Hyvinvointi ja osallisuus: Yleiset

- Toimintamme lähtökohtana on lasten osallisuus. Kuuntelemme lapsia ja heidän ajatuksiaan esim. leikkien, lelujen ja leikkipaikkojen valinnassa, retkipaikkatoiveissa tai ruoka-annosten koosta. Havainnoimme lasten leikkejä ja touhuja, ja käytämme dokumentoituja havaintoja suunnittelun pohjana. Lapset saavat osallistua arjen askareisiin kuten pöytien kattamiseen ja askartelujen siivoamiseen. Lasten leikinvalintataulua ja kuvia käyttämällä varmistamme, että jokainen lapsi saa osallisuuden mahdollisuuksia arjessa.
- Järjestämme kuukausittain lastenkokouksia, joissa lapset saavat vaikuttaa heille tärkeisiin asioihin ja lasten mielipiteet ja vaikuttamisen mahdollisuudet toteutuvat mm. toiminnan suunnittelussa. Kokouksessa lapset äänestävät myös seuraavan kokouspäivän välipalan.
- Lapset ja huoltajat osallistuvat lapsen vasun tai leopsin laadintaan ja arviointiin vähintään kaksi kertaa toimintakaudessa. Vasun yhteydessä huomioidaan lapsen ajatukset esim. vasupelin kautta ja esiopetuksessa lapset ovat mukana keskustelussa. Perheille tarjotaan Lapset puheeksi- keskustelua aloituskeskustelumuotona sekä aina tarvittaessa. Lisäksi ajatuksia ja toiveita kysytään mm. tutustumisen lomakkeilla ja ovensuukyselyillä.

7. Hyvinvointi ja osallisuus: Yleiset

- Teemme lasten osallisuuden näkyväksi huoltajille mm. päivittäisissä keskusteluissa, tiedotteissa, toimintaympäristössä sekä sosiaalisessa mediassa. Päiväkodilla on aina avoimet ovet ja kutsumme huoltajia toimintaamme mukaan. Järjestämme erilaisia yhteisöllisiä tilaisuuksia perheille (esim. kauden avajaiset, kesäpeuhupäivä).
- Huoltajille järjestetään toimintavuoden aikana vanhempainilta sekä sovimme muita tapaamisia ryhmän tai perheen tarpeiden ja toiveiden mukaisesti. Myös huoltajilla on mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen. Kannustamme huoltajia suoraan palautteeseen. Päivittäiset keskustelut ovat erittäin tärkeitä.
- Päiväkodissamme toimii vanhempaintoimikunta, joka kokoontuu 2–4 kertaa vuodessa. Vanhempaintoimikunnan tapaamisissa huoltajien odotuksista ja toiveista keskustellaan aktiivisesti. Vanhempaintoimikunnan toimesta päiväkodin perheille on mahdollistettu mm. webinaareja vanhemmuuden tukemiseen liittyen.
- Päiväkodin asiakastyytyväisyyskyselyn kysymykset on laadittu yhdessä huoltajien kanssa ja kysely toteutetaan vuosittain.
- Päiväkodillamme on oma hyvinvoinnin vuosikello.

8. Hyvinvointi ja osallisuus: Liikkuminen

- Liikkumisen tavoitteena on tukea lasten motoristen taitojen kehittymistä, kehonhallintaa, terveyttä ja hyvinvointia, sekä tarjota iloa ja onnistumisen kokemuksia. Liikkuminen on luonnollinen osa päivittäistä arkeamme kaikkina vuodenaikoina ja säällä kuin säällä. Tavoitteenamme on tarjota liikkumisesta paljon monipuolisia, myönteisiä kokemuksia lapsille.

- Mahdollistamme lasten omaehtoisen liikkumisen asettamalla välineistön lasten saataville niin sisällä kuin ulkona. Lapsille annetaan mahdollisuus liikkua sekä omaehtoisesti (esim. juokseminen, kiipeily, tasapainoilu) että ohjatusti (esim. hippaleikit tai musiikkiliikunta). Aikuiset kannustavat, innostavat ja toimivat esimerkkinä lapsille. Tavoitteena on liikkumisen hyödyntäminen kaikissa päiväkotiarjen tilanteissa niin että liikkumista yhdistetään leikkeihin, lauluihin ja loruihin tai esim. siirtymiin (mm. pukemistilanteissa) ja lapsille tarjotaan kokemuksia eri liikkumisen muodoista.

8. Hyvinvointi ja osallisuus: Liikkuminen

- Jokaisella ryhmällä on oma viikoittainen salivuoro. Ulkoilemme päivittäin ja käymme retkillä lähiympäristössä ja –metsissä säännöllisesti. Vihreä Lippu toiminta kannustaa meitä liikkumaan aktiivisesti lähiluonnossa. Retket, luontoleikit ja ympäristön tutkiminen tukevat vasu ja esiops -uudistusten mukaisesti lasten fyysistä aktiivisuutta, hyvinvointia ja luontosuhteen kehittymistä. Talvisin hiihdämme ja luistelemme, hyödynnämme lähialueemme urheilukenttää. Järjestämme omia toiminnallisia tapahtumia mm. Olympialaiset ja Rynkeby hyväntekeväisyysjuoksu.
- Viisivuotiaiden ryhmä on ulkoilupainoitteinen, jolloin luonto toimii oppimisympäristönä ja toimintaa viedään mahdollisimman paljon ulos. Luonnossa liikkuminen, leikkiminen ja tutkiminen jatkuvat esiopetuksessa. Lisäksi esiopetuksessa lapset osallistuvat uimakouluun.

9. Hyvinvointi ja osallisuus: Kulttuuri

- Loppuvuonna 2026 toiminnassamme näkyy keskeisesti Oulun kulttuuripääkaupunkivuosi 2026 ja lasten kulttuuri. Vuosi huipentuu Oulun kirjaston taidenäyttelyyn, jossa Runokerän lapset saavat olla mukana taiteilijoina sekä joulun alla päiväkodin omaan kulttuurivuoden päätösjuhlaan. Toiminnassamme näkyy Taiteen taimet ”Ilmaisun iloa, kohti kulttuurikasvatusvuotta 2026” juliste ja erilaiset keinot lähestyä kulttuuria lasten kanssa. Kevään puolella liikunta ja leikki tarjoavat mahdollisuuksia jatkaa kulttuuristen kokemusten jakamista ja yhdessä tekemistä.

- Tutustumme lasten kanssa kulttuuriin uteliaasti, tavoitteena on rikastuttaa lasten arkea ja lisätä ymmärrystä erilaisista tavoista, perinteistä ja ilmaisumuodoista. Kulttuuri tuo toimintaamme luovuutta ja mielikuvitusta sekä saamme sen kautta uusia kokemuksia.

- Lasten kanssa tutustumme oman päiväkotimme historiaan ja lähiympäristöön ikä- ja kehitystason mukaisesti, esim. Metsäretkillä käyden ja tehden yhteistyötä eri kulttuuripalvelujen kanssa sekä osallistuen mm. kirjaston etäsatuhetkille. Osallistumme Alaköökin toimintaan mahdollisuuksien mukaan. Huomioimme suomalaiset merkkipäivät toiminnassamme lapsille sopivalla tavalla esim. erilaisten tapahtumien ja leikin kautta sekä kuvien avulla aihetta käsitellen.

- Päiväkodin ikkunoissa ja seinillä on aina taidetta esillä erilaisissa muodoissa. Järjestämme päiväkodilla lasten oman taidenäyttelyn ja tarjoamme vähintään kerran kaudessa kulttuuriesityksen (musiikki, teatteri tms.) päiväkodilla tai teemme kulttuurivierailun Oulun alueella.

- Toimintakauden aikana meillä on kuukausittain ”koko talon yhteinen” hetki, jossa jokainen ryhmä suunnittelee ja toteuttaa koko talolle toimintaa (esim. muskarin, näytelmän tms.). Henkilökunta järjestää aika ajoin omien vahvuuksien innoittamana pop-up tyyppisiä arjen kulttuurihetkiä, esim. joulunäytelmää, musisointituokiota tms. tai ryhmät kutsuvat toiset lapset katsomaan omia tuotoksiaan.

10. Kestävä tulevaisuus

- Luontosuhde: Vahvistamme luontosuhdetta säännöllisillä metsäretkillä ja hyödyntäen omaa piha-aluettamme. Viemme aktiivisesti kaikkea toimintaamme ulos.
- Kiertotalous: Retkeilemme roskattomasti (ohjeistamme ottamaan retkille juomapullon, viemme omat roskat pois ja huolehdimme ympäristön siisteydestä). Lajittelemme ryhmissä kierrätettävät materiaalit ja huolehdimme ne yhdessä kierrätysastioihin. Työskentelemme ruokahävikin vähentämisen parissa: lapset arvioivat ikätaso huomioiden omaa annoskokoa yhdessä aikuisen kanssa, että ruokaa ei mene hukkaan. Huolehdimme yhdessä leluista (korjaamme ja kierrätämme) ja käytämme kädentaidoissa kierrätysmateriaaleja.
- Ilmasto-osaaminen: Päiväkodilla on oma sähkönsäästösuunnitelma. Sammutamme turhat valot, vähennämme paperihävikkiä (esim. piirrämme molemmille puolille paperia).
- Jokapäiväisessä arjessa osallistumme ilmastotalkoisiin pesemällä kädet energiaa ja vettä säästävällä tavalla.
- Olemme Vihreä Lippu päiväkoti. Toiminnassamme vahvistamme lasten luontosuhdetta sekä ymmärrystä kestävästä tulevaisuudesta. Lähiluonto ja luonnon monimuotoisuus näkyvät arjessamme retkinä, luonnon havainnointina, leikkimisenä ja tutkimisena.
- Meillä jaetaan ja kierrätetään materiaalia ryhmien välillä, jotta aina ei tarvitse tuottaa ja hankkia uutta. Mietitään muutenkin materiaalin valmistusta ja hankintoja kestävä kehitys huomioiden, eli ei tuoteta tai hankita "turhaa" materiaalia. Hyödynnämme myös erilaisia materiaalilahjoituksia toiminnassamme.

11. Kansainvälisyys

- Kansainvälisyys on osa arkeamme, joka näkyy kulttuuriseen moninaisuuteen tutustumisena, eri kielten arvostamisena sekä lasten ja perheiden erilaisia taustoja kunnioittavana toimintana.

- Ryhmäkohtaisesti tutustumme eri maihin ja kulttuureihin ohjatussa toiminnassa. Päiväkodissamme näkyvät lasten ja perheiden kielet ja kulttuurit esim. seinillä olevien erikielisten tervehdysten ja eri maiden lippujen muodossa. Rohkaisemme perheitä tuomaan esille omaa kulttuuritaustaansa, jonka kautta päiväkoti voi tuoda kulttuuria esille. Hyödynnämme inspiraationa myös paikallisia kulttuuritapahtumia.

- Tutustumme eri kieliin laulujen, leikkien ja lorujen avulla. Toteutamme kielisuihkutusta esim. syntymäpäivälauluja ja arjessa toistuvia lausahduksia eri kielillä käyttäen.

- Esiopetuksessa tutustutaan koulun puolella tarjottaviin A1-kieliin mm. Laulujen, leikkien ja vieraskielisten sanontojen avulla ja eskarissa pidetään säännöllisesti enkkukerhoa.

12. Digitalisaatio

- Päiväkodissamme käytetään digitaalisia laitteita vastuullisesti; lapset eivät käytä laitteita yksin, ainoastaan aikuisen ohjauksessa. Harjoittelemme laitteilla mm. medialukutaitoja sekä kuvan tuottamista. Toteutamme koko päiväkodissa mediataitoviikkoa vuosittain, viikolla tutustutaan monenlaiseen mediaan (mm. kirjat, lehdet, kuvat) sekä digiturvataitoihin. Päiväkodilla on tietokoneita ja IPadeja, sekä aina mahdollisuuksien mukaan tutustumme erilaisiin laitteisiin esim. Beebot robotteihin. Käytämme opetukseen soveltuvia sovelluksia ja niiden avulla opettelemme erilaisia asioita esim. nimen kirjoittamista.

- Myös aikuisille laitteisiin tutustuminen voi tapahtua lasten kanssa yhdessä ihmetellen ja kokeillen. Jokaisessa ryhmässä dokumentoidaan lasten oppimista.

- Digilaitteet ovat myös yksi vuorovaikutuksen väline vanhempien kohtaamisessa (sähköposti, Teams, WhatsApp yms.)

13. Yhtenäinen kasvun ja opin polku

(5-8-vuotiaiden pedagogiikka)

- Runokerässä viskaritoiminta tukee lapsen kasvua eskarilaiseksi (tavoitteena eheä opinpolku). Lapsen kasvu ja kehitys huomioidaan kokonaisvaltaisesti sekä rakennetaan jatkumoa (tutut tilat, aikuiset ja toimintatavat), jotta lapsi kokee siirtymän viskarista eskariin luontevana ja turvallisena.
- Viskaritoiminta rakentaa pohjaa esiopetuksen tavoitteille, viskarissa harjoitellaan mm. keskittymistä, ryhmässä toimimista, tunne- ja turvataitoja sekä sosiaalisia vuorovaikutustaitoja. Runokerässä viisivuotiaiden ryhmä on ulkoilupainoitteinen. Viskareilla on myös mahdollisuus yhteisiin projekteihin, retkiin ja leikkihetkiin eskarissa olevien kanssa, Taikakerän ja Lorulaakson viskareilla on säännöllisesti yhteistä toimintaa, joka ohjaa lapsia ryhmäytymään tulevaa eskaria ajatellen.
- Lasten siirtymissä (ryhmästä toiseen, 5-vuotiaiden varhaiskasvatuksesta esiopetukseen tai esiopetuksesta alkuopetukseen) varmistamme tiedonsiirron yhteistyöllä tulevan varhaiskasvatusryhmän tai koulun henkilökunnan kanssa sekä kirjaamalla lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyvät olennaiset asiat eVakaan.
- Aktiivinen yhteistyö huoltajien kanssa myös tukee lapsen siirtymää. Viskari-eskaritoimintaa esitellään mm. vanhempainillassa ja huoltajilla on mahdollista esittää kysymyksiä.

13. Yhtenäinen kasvun ja opin polku

(5-8-vuotiaiden pedagogiikka)

- Runokerän esiopetusryhmä tekee aktiivista lähiyhteistyötä alueen muiden esiopetusryhmien ja lähikoulujen (mm. Oulujoen ja Hiukkavaaran koulujen) kanssa, jotta siirtymä kouluun olisi lapselle mahdollisimman sujuvaa ja lapsen siirtymää tukisi tutut yhtenäiset toimintatavat. Yhteistyön suunnitelma päivitetään vuosittain ja löytyy päiväkodin verkkosivuilta nimellä **Esi- ja alkuopetuksen lähiyhteistyön suunnitelma (ent. 5-8v. Pedagoginen suunnitelma).**
- Esiopetuksessa lapsi harjoittelee koulun toimintakulttuuria turvallisessa ja leikinomaisessa ympäristössä. Tänä vuonna yhteisenä teemana onkin leikki, jonka keinoin tavoitteena on yhdessä tekeminen sekä yhteisen toimintakulttuurin luominen. Lähiyhteistyötä toteutetaan kuukausittain eri tavoin (vuosikello löytyy yllä mainitusta suunnitelmasta). Tavoitteena on esim. oppia yhteisiä välitunti- ja ulkoleikkejä, joita leikitään ensin omissa ryhmissä ja sitten tapaamisissa yhdessä. Päätavoite on, että esiopetusvuoden aikana koulun tilat ja toimintatavat tulevat tutuiksi ja käymme vierailuilla toistemme luona.
- Tuemme kaverisuhteiden jatkumoa ja kouluun siirtymistä myös järjestämällä Eskarista ekalle –leirin esiopetusvuoden päätteeksi ennen koulun alkua.
- Huoltajia tiedotetaan lähiyhteistyön toteutuksesta esiopetusvuoden aikana (esim. vanhempainillassa) ja huoltajille on tulossa Oulun kaupungin järjestämää esiopetusinfoa sekä Eskarista ekalle -iltaa.

14. Esiopetuksen lukuvuosisuunnitelma

RUNOKERÄN ESIOPETUS

Seuraavat kohdat koskevat vain esiopetusta:

- **Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuen järjestäminen ja yhteistyön toteutus**
- **Ryhmäkohtaisten tukimuotojen suunnittelu, toteutus ja arviointi**
- **Opiskeluhuolto esiopetuksessa**

14.1. Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuen järjestäminen ja yhteistyön toteutus

- Tuki on jokapäiväistä toimintaa, jota toteutetaan joustavin järjestelyin, inklusiivisesti lapsen omassa esiopetusryhmässä ja se perustuu lapsen yksilöllisiin tarpeisiin. Esiopetuksessa on käytössä selkeä, kuvitettu ja ennakoitu päivärytmi. Meillä toteutetaan aktiivisesti pienryhmätoimintaa, monipuolisia työtapoja. Mukana on myös toiminnallisuus, leikillisyys ja eriyttäminen niin ylös kuin alaspäin.
- Lasten kanssa luodaan yhteiset arjen pelisäännöt tukemaan mielekästä esiopetukseen osallistumista. Toiminnan suunnittelussa jätetään tilaa aina lapsilta tuleville toiveille ja ajatuksille, pysähdytään lapsilta tulevien ideoiden äärelle ja lapsilla on mahdollista vaikuttaa ryhmän toimintaan.
- Toiminta perustuu ennakoivaan otteeseen, jossa lapsen kehitystä seurataan aktiivisesti ja tuen tarpeisiin reagoidaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Huoltajille kerrotaan mahdollisista havainnoista matalalla kynnyksellä. Tuki tuodaan lapsen ryhmään veon ja huoltajien kanssa sovitulla tavalla. Päiväkodin toimintaympäristö on mukautuva ja tukee lapsen kehitystä sekä tuen antamista. Tukea on mahdollista kohdistaa tukea tarvitsevaan lapseen myös yksilöllisemmin.

14.1. Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuen järjestäminen ja yhteistyön toteutus

- Tuen asioissa noudatamme Oulun kaupungin kulloinkin voimassa olevaa toimintamallia. Tuen järjestäminen ja yhteistyön toteutus tapahtuu päiväkodilla suunnitelmallisesti, tavoitteellisesti ja monitasoisesti. Johtaja on aktiivisesti mukana tuen järjestelyissä. Lisäksi tuen asioissa tehdään moniammatillista yhteistyötä esim. neuvolan, psykologin, kuraattorin, terapeuttien tai muiden tukitahojen kanssa.

- Päiväkodille on nimetty oma varhaiserityisopettaja (veo) joka käy päiväkodin esiopetusryhmässä säännöllisesti. Esiopetuksessa lapsella on oikeus opiskeluhuollon palveluihin (terveydenhuolto-, kuraattori- ja psykologin palvelut).

- Tuen toteutumista, riittävyyttä ja vaikuttavuutta arvioidaan säännöllisesti mm. ryhmän tiimipalavereissa. Esiopetusryhmän aikuiset arvioivat oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden toteutumista ryhmävasun, pedagogiikan tsekkauslistan ja tiimin pedagogiikan nelikentän avulla.

14.2. Päiväkodin johtajan vastuut tuen toteuttamisessa

- Päiväkodin johtaja on vastuussa tuen toteuttamisesta päiväkodissa ja hänen tehtävänänsä on varmistaa, että tuki on suunnitelmallista, tavoitteellista sekä kohdistuu yksilöllisesti tukea tarvitsevaan lapseen. Johtaja seuraa ja arvioi tuen riittävyyttä ja vaikuttavuutta. Johtaja huolehtii henkilöstömitoituksesta ja varmistaa että ryhmät muodostetaan pedagogisesti tarkoituksenmukaisesti sekä henkilöstöä kohdennetaan näihin tarpeen mukaan. Lapsen tuen päätöksen mukaisesti on mahdollista hakea esim. ryhmäkoon pienennystä ja/tai avustajaa Oulun kaupungin mahdollisesti myöntämän lisäresurssin tuella (korotettu palveluseteli).
- Meillä jokaiselle lapselle laaditaan selkeä tuen suunnitelma, asetetaan aikataulut ja vastuuhenkilöt tuen toteuttamiseen, sekä varmistetaan että tuen toimet ovat kirjattuja ja helposti seurattavia. Johtaja siis varmistaa, että tuen toteuttamisen käytännöt ovat selkeät ja henkilöstö noudattaa niitä. Tavoitteena on turvata lapsen oikeus tukeen ja varmistaa koko ryhmän turvallinen ja pedagoginen toiminta.
- Päiväkodin johtaja tekee tiivistä yhteistyötä tiimien kanssa ja tuen toimivuutta seurataan aktiivisesti. Päiväkodin johtaja kouluttaa ja tukee henkilöstöä tuen suunnittelussa sekä toteuttamisessa ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin henkilöstön osaamisen kehittämiseksi. Johtaja käy tiimien kanssa avointa keskustelua ryhmien tilanteista ja arjen tarpeista sekä viikoittaiset pedagogiset palaverit tarjoavat rakenteen, jossa tietoa jaetaan molempiin suuntiin. Arjen kohtaamisissa niin lasten, huoltajien kuin henkilöstön kanssa vaihdetaan kuulumisia ja vahvistetaan yhteistä ymmärrystä toiminnan sujumisesta.

14.2. Päiväkodin johtajan vastuut tuen toteuttamisessa

- Päiväkodin johtaja huolehtii, että huoltajia osallistetaan tuen suunnitteluun, toteuttamiseen ja heitä informoidaan tarpeeksi lapsen tukeen liittyvistä asioista. Päiväkodin johtaja huolehtii avoimesta ja luottamuksellisesta vuorovaikutuksesta. Johtaja varmistaa, että huoltajat kutsutaan mukaan keskusteluihin ja tuen suunnittelupalavereihin, he saavat riittävästi tietoa sekä heidän näkemykset ja havainnot kirjataan. Huoltajilta kysytään, mikä toimii kotona ja millaista tukea he toivovat varhaiskasvatuksessa.
- Päiväkodin johtaja varmistaa, että päiväkodin toimintaympäristö tukee lapsen kehitystä ja tuen antamista oikea-aikaisesti. Päiväkodilla muokataan erilaisia oppimisympäristöjä ja mietitään aistiystävällisyyttä (esim. rauhalliset tilat ja erilaiset leikkialueet). Toiminnassa pyritään johdonmukaisuuteen ja ennakointiin sekä pienryhmätoimintaa toteutetaan arjessa säännöllisesti. Päivärytmiä muokataan lasten tarpeiden mukaan.
- Päiväkodilla on käytössä Oulun kaupungin määrittämä varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelut (veo) ja tuen päätöksen prosessissa noudatetaan Oulun kaupungin kulloinkin voimassa olevaa toimintamallia.
- Veo käy päiväkodilla säännöllisesti, osallistuu lapsiryhmän arkeen ja tukee johtajan kanssa henkilöstöä pedagogisissa ratkaisuissa. Tarvittaessa yhteistyötä tehdään veon lisäksi myös muiden asiantuntijoiden kanssa ja lapsen asioiden ympärille rakennetaan moniammatillinen tiimi.
- Päiväkodin johtaja on aktiivinen, puuttuu epäkohtiin sekä näyttää omalla toiminnallaan esimerkkiä.

14.3. Ryhmäkohtaisten tukimuotojen suunnittelu, toteutus ja arviointi

- Ryhmäkohtaiset tukimuodot esiopetuksessa ovat pedagogisia ja rakenteellisia keinoja edistää koko esiopetusryhmän oppimista, hyvinvointia ja osallisuutta. Aikuiset havainnoivat lasten vahvuuksia ja mielenkiinnonkohteita, sekä muokkaavat arjen toimintaa ryhmälle sopivaksi ja ryhmän toimintoja muutetaan heti tarpeen vaatiessa. Tavoitteena on saada lapsille onnistumisen kokemuksia ja tunnistaa ryhmässä esiin tulevat tuen tarpeet ajoissa, jotta niihin voidaan tarjota oikeanlaista, riittävää tukea. Esiopetusryhmässä toteutetaan yhteisopettajuutta.

- Esiopetusryhmässä oppimisen edellytyksiä tukevia ja meille tärkeitä tuen muotoja ja järjestelyjä on kuvattu seuraavalla sivulla, tärkein jokapäiväinen toimintamuotomme on pienryhmätoiminta ja aikuisen aktiivinen läsnäolo.
    - Meillä toimitaan pienissä ryhmissä, mikä rauhoittaa työskentelytilanteita ja jokainen lapsi tulee kohdatuksi. Leikki ja toimintahetkillä jakaudutaan eri tiloihin ja aikuiset ovat läsnä aktiivisina osallistujina lasten rinnalla. Myös ruokailut ja siirtymät tapahtuvat porrastaen.

14.3. Ryhmäkohtaisten tukimuotojen suunnittelu, toteutus ja arviointi (Pedagogiset tuen muodot)

- Aikuisen lähiohjaus sanallistaen tai vieressä fyysisesti ohjaamalla (esim. kädestä pitäen, vieressä istuen, lapsi aikuisen sylissä).
- Aikuisten oman toiminnan ja oppimisympäristöjen muokkaus lasta tukevaksi
- Strukturoitu arki, rutiinit, toimintojen toisto, yhteiset säännöt ja toimintakulttuuri
- Säännöllinen ja aktiivinen pienryhmätoiminta ja toiminnan porrastaminen
- Ennakointi (esim. timer, tiimalasi, pikapiirtäminen, kuvatuki, viittomat)
- Yhtenäinen kuvatuki koko talossa (viikko- ja päiväjärjestys, tunne- ja kaveritaitokuvat, toiminnanohjaus)
- Lapselle räätälöity yksilöllinen kuvatuki (oma päiväjärjestys, toiminnanohjaus)
- Aistilelut ja apuvälineet aistisäätelyyn
- Ryhmän kasvattajilla yhtenäiset toiminnanohjauskuvat avainkaulanauhoissa
- Tukiviittomat arjessa
- Lapsella mahdollisuus rauhalliseen tilaan esim. sermien, rauhoittumismajan avulla
- Kielitietoinen opetus (luodaan aktiivisesti vuorovaikutustilanteita, ohjataan lasten kielenkäyttöä selkein ohjein ja esimerkein).
- Haastavien tilanteiden purkamiseen yhteisesti sovittu rauhallinen huone, missä lapsi saa käsitellä tunnetilaansa yhdessä aikuisen kanssa, leimaantumatta muiden silmissä
- Omat kuvitetut ja nimetyt paikat ruokailuissa, piireillä yms.
- Vahvuuksien huomioiminen, välitön positiivinen palaute onnistumisista, tarra ja leima palkinto, kehukone
- Eriyttäminen (myös tarvittaessa ylöspäin)
- Lapsen vireystilan huomioiminen (mahdollisuus ylimääräiseen välipalaan esim. näkkäritauko ennen ruokailua tai iltapäivällä ennen kotiin lähtöä, mahdollisuus poistua aiemmin aikuisen kanssa piireiltä yms.)
- Vaihtoehtoinen rauhallinen tekeminen piireillä ja satuhetkellä
- Sallittu liikkuminen ruokailuissa esim. oman juoman ja leivän hakeminen
- Erilaiset apuvälineet (aistilelut, nystyrätyynyt, painolelut, kehosukka, kuulokkeet, purulelut)
- Ympäristön antama tuki esim. tilojen ja toiminnan muokkaus niin. Että ryhmään luodaan osallistumista helpottava rakenne (esim. sovitut istumapaikat, tilojen jakaminen).

14.3. Ryhmäkohtaisten tukimuotojen suunnittelu, toteutus ja arviointi

Rakenteelliset tuen muodot

- VEO:n säännöllinen konsultointi
- Yhteisopettajuus VEO:n kanssa (eskari)
- Pienennetty ryhmäkoko
- Avustaja lisäresurssi
- Henkilöstön lisäkoulutus mahdollisuus

Hoidolliset tuen muodot

- Mahdollisuus toteuttaa esimerkiksi lapsen pitkäaikaissairauksien hoitoon (diabetes, astma yms.), lääkitykseen, ruokavalioon (erityisruokavaliot) ja liikkumiseen liittyvää avustaminen ja apuvälineet (esteetön kulku, pyörätuoliramppi).
- Lähihoitajien koulutuksen saaneiden lääkehoitopätevyys ylläpidetään säännöllisillä koulutuksilla

14.4. Opiskeluhuolto esiopetuksessa

- Lapsen hyvinvointi on oppimisen edellytys ja opiskeluhuolto tukee molempia. Esiopetusryhmän yhteisöllinen hyvinvointi tukee yksittäisten lasten oppimista (turvallinen ilmapiiri, toimivat ryhmärakenteet, tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelu).
- Päiväkodin henkilöstö voi tehdä yhteistyötä erilaisten tukitahojen kanssa, yhteydenotot voivat olla konsultatiivisia tai yhteisiä palavereita.
- Esiopetuksessa oleville lasten perheille kerrotaan alueellisesti saatavilla olevista kuraattorin ja psykologin palveluista. Päiväkoti on mukana alueellisessa yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä, joka kokoontuu kaksi kertaa toimikauden aikana. Esiopetusryhmän vanhempainillassa kuraattori ja veo käyvät kertomassa lisää opiskeluhuollosta ja vanhemmilla on mahdollisuus esittää kysymyksiä opiskeluhuoltoon liittyen.

15. Muut päiväkodin toimintavuotta koskevat asiat

- Päiväkodin koko vuoden yhteinen teema on ”Kulttuuria, kavereita ja kivaa tekemistä Runokerässä”. Päiväkodin arki täyttyy siis leikistä, luovuudesta, yhdessä oppimisesta ja iloisista kohtaamisista.

- Vihreä Lippu toiminnassamme vahvistamme lasten luontosuhdetta sekä ymmärrystä kestävästä tulevaisuudesta. Lähiluonto ja luonnon monimuotoisuus näkyvät arjessamme retkinä, luonnon havainnointina, leikkimisenä ja tutkimisena.

- Vielä loppuvuoden aikana Ilmaisun iloa-teemavuoden kunniaksi tutustutaan ilmaisun eri muotoihin ja tehdään Oulun kulttuuripääkaupunkivuotta näkyväksi toiminnassamme monin eri tavoin.

- Kuukausittain pilkomme näitä isoja teemoja pienempiin kokonaisuuksiin, joita jokainen ryhmä käy läpi lasten ikätaso ja mielenkiinnonkohteet huomioiden.

- Huoltajille on jaettu kauden alussa ”Runokerän vuosikello perheiden ja päiväkodin väliselle toiminnalle 2026-2027”. Vuosikellossa on kuvattuna suunnitelma koko toimintavuodelle, yhteistyö huoltajien kanssa (mm. vanhempaintoimikunta) ja alustavia päivämääriä (mm. vanhempainilta, valokuvaus, juhlat yms). Tiedotamme varmistuneista ja muuttuneista ajankohdista aina lähemmin lapsen oman ryhmän kautta. (liite: Runokerän vuosikello perheiden ja päiväkodin väliselle toiminnalle 2026-2027)

16. Arviointi

- Päiväkodissamme arviointi on hetken arviointia, eli jatkuvaa ja päivittäistä. Sen pohjalta suunnittelemme ja tarvittaessa muutamme toimintaamme, jolloin tavat toimia muotoutuvat joustavasti. Henkilöstö keskustelee asioista yhdessä ja perustelemme omaa toimintaamme yli ryhmärajojen.
- Lasten kanssa opetellaan arviointia päivittäin mm. leikkitilanteissa keskustellen, peukuttaen ja kuvien avulla. Lapset osallistuvat arviointiin myös lastenkokouksissa. Lapsen vasuarvioinnin tukena käytämme mm. Kuvallista vasupeliä, haastattelulomakkeita sekä lapsen toiminnan havainnointia.
- Ryhmän ja oman tiimin toimintaa suunnitellaan ryhmävasun ja tiimisopimuksen avulla viikoittaisissa tiimipalavereissa. Arvioimme ryhmävasun toteutumista keväällä. Tiimi arvioi omaa työskentelyään myös johtajan kanssa käytävissä tiimikeskusteluissa kauden aikana.
- Arvioinnin tukena hyödynnetään menetelmiä niin yksilö- kuin tiimitasollakin. (esim. Pedagogisen tuen-tsekkauslista).

16. Arviointi

- Johtajan kanssa keväällä käytävissä henkilökohtaisissa kehityskeskusteluissa käymme läpi henkilöstön osaamista, tavoitteita sekä koulutustarpeita. Koulutustarpeisiin pyritään vastaamaan joko yksittäisillä koulutuksilla tai pyytämällä päiväkodille koko talon koulutusta.
- Toteutamme huoltajille pieniä käytäväkyselyitä molemmissa siivissä, ja palautelaatikkoon on mahdollista jättää palautetta. Tyhy-laatikkoon kerätään puolestaan henkilökunnan odotuksia ja toiveita työhyvinvointiin liittyen.
- Pedagogista toimintaa arvioidaan pedatiimissä ja toimintasuunnitelman arviointi toteutetaan yhdessä koko henkilöstön kanssa keväällä. Myös vanhempaintoimikunta osallistetaan arviointiin.

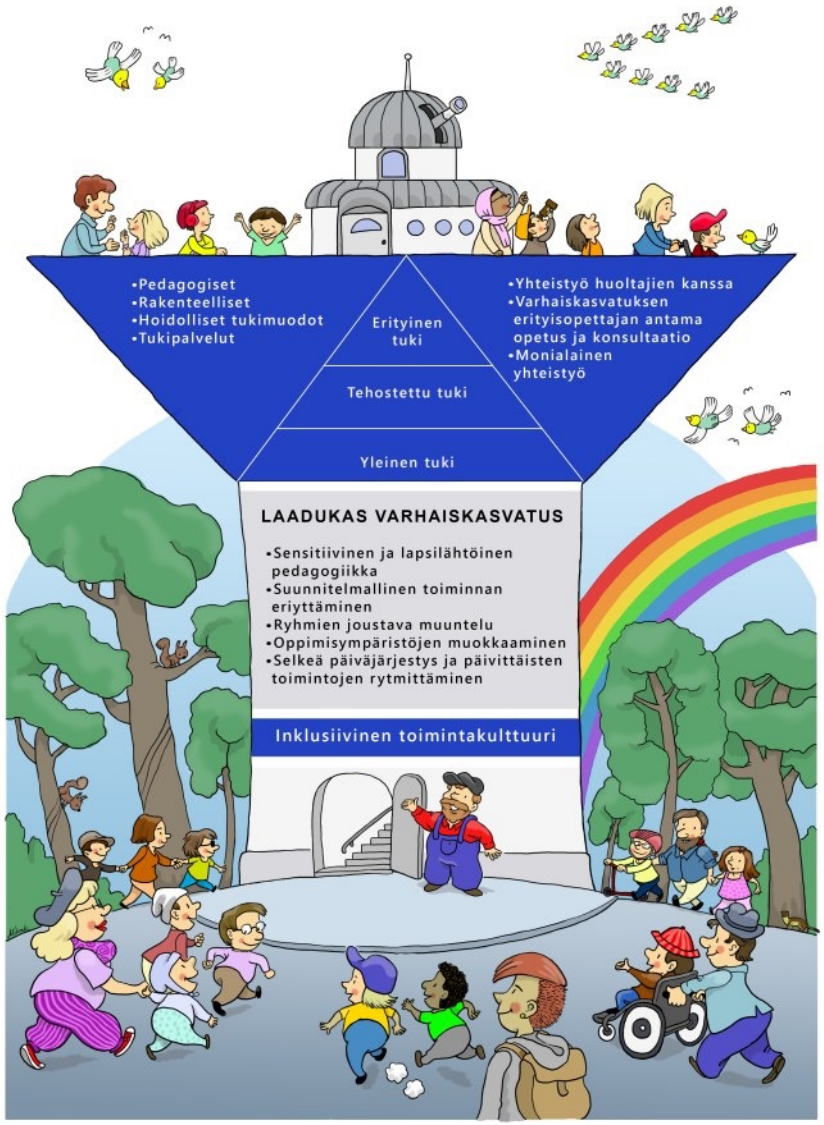

Päiväkoti Runokerän toimintasuunnitelmatyö

- Toimintasuunnitelma päivitetään vuosittain kauden alussa ja arvioidaan keväällä.